

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/52/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120375098
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120375098.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Trenčín, 1. mája 173/11, proti žalovanej R. B., narodenej J., zastúpenej advokátskou kanceláriou WEBBER LEGAL, s.r.o., Prešov, Duchnovičovo námestie 1, o zaplatenie 16.443,63 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B5-12Csp/184/2020 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 12Csp/184/2020), o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2023 sp. zn. 2CoCsp/10/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2023 sp. zn. 2CoCsp/10/2023 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (pôvodne Okresný súd Bratislava V, ďalej „súd prvej inštancie“, „okresný súd“) rozsudkom z 30. marca 2023 č. k. 12Csp/184/2020-127 I. výrokom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.052,54 eura, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83 %, pričom o výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

1.1. Na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia podľa § 52 ods. 1, § 52a ods. 1, § 53 ods. 1, § 53 ods. 9, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“, „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 2 písm. h), § 7 ods. 1, § 7 ods. 4, § 7 ods. 16, § 7 ods. 17 (zrejme omylom uvedené § 16, § 17 - pozn.), § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. b), § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, platný v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“, „zákon o spotrebiteľských úveroch“) dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobcu je v časti dôvodná.

1.2. Žalobca sa podanou žalobou voči žalovanej domáhal zaplatenia dlžnej sumy v dôsledku zosplatenia spotrebiteľského úveru, ktorý poskytol žalobca žalovanej, a ktorý žalovaná riadne a včas nesplácala.

Skutočnosť, že medzi žalobcom a žalovanou došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere nebola medzi stranami sporná. Sporným v konaní zostalo, či žalobca poskytol žalovanej úver, vo výške, ktorá bola zmluvne dohodnutá, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom, či žalobca nezanedbal svoje povinnosti pri zisťovaní bonity žalovanej, ako aj to či úver, ktorý žalovaná riadne neplatila, zosplatnil spôsobom súladným so zákonom.

1.3. Okresný súd v odôvodnení konštatoval, že vyjadrenie žalobcu z 16. novembra 2020, ktorým žalobca predložil súdu ďalšie dôkazy na preukázanie dôvodnosti podanej žaloby, nemožno považovať za zmenu žaloby, nakoľko išlo o procesnú obranu žalobcu rozhodujúcu pre uplatnenie žalobného nároku. Súd prvej inštancie poukázal tiež na to, že zákon č. 129/2010 Z. z. vyžadoval podľa § 9 ods. 2 písm. n), aby v zmluve bolo uvedené upozornenie na následky týkajúce sa nesplácania úveru. Táto obsahová požiadavka zmluvy bola podľa názoru súdu prvej inštancie splnená na 1. strane zmluvy. Okresný súd námietku žalovanej, že v danej veci neexistovalo upozornenie podľa § 53 ods. 9 OZ a nebolo jej doručené ani vyhlásenie predčasnej splatnosti, vyhodnotil ako nedôvodnú, a tiež sa nestotožnil so záverom žalovanej, že veriteľ podmienil zabránenie vyhlásenia predčasnej splatnosti zaplatením viac ako jednej splátky. Pokiaľ išlo o nedoručenie vyhlásenia predčasnej splatnosti podľa § 565 OZ, súd prvej inštancie poukázal na to, že zákon v tejto súvislosti nehovorí o tom, že oznámenie o uplatnení práva na zosplatenie úveru je potrebné nejakým osobitným spôsobom oznamovať dlžníkovi, pričom súd prvej inštancie mal preukázať, že žalobca žalovanú upozornil v lehote viac ako 15 dní pred zosplatením a zároveň po uplynutí 3 mesiacov s omeškaním splátky na možnosť uplatnenia tohto práva. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca pri dodržaní podstatných obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere pochybil, keď v zmluve neuviedol predpoklady použité na výpočet RPMN, ani uvedenie doby trvania zmluvy, pričom uvedené tvrdenie žalovanej žalobca ani nerozpovoľoval. Námietku žalovanej, pokiaľ namietala celkovú výšku spotrebiteľského úveru a tvrdila, že sumu 16.560 eur na svoj účet nikdy neprijala, považoval okresný súd za špekulatívnu. Okresný súd pohľadávku na započítanie žalovanej v konaní nezohľadnil, nakoľko, pokiaľ žalovaná požadovala započítanie svojej pohľadávky voči pohľadávke žalobcu, musela byť schopná presne identifikovať akú pohľadávku má a v akej výške ju započítava.

1.4. K námietke žalovanej, že žalobca neskúmal riadne jej bonitu, súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle zákonných ustanovení je povinnosťou poskytovateľa spotrebiteľských úverov pred uzatvorením zmluvy a poskytnutím úveru zisťovať bonitu spotrebiteľa, teda či spotrebiteľ bude schopný spotrebiteľský úver splácať. Poskytovateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov domáci/osobný rozpočet a to ako stranu príjmov tak aj výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Takéto informácie veriteľ zabezpečí pred uzavretím zmluvy na základe informácií získaných jednak od samotného spotrebiteľa ako aj na základe vlastného šetrenia, predovšetkým nahliadnutím do príslušnej databázy. Skutočnosť, že žalobca bonitu žalovanej zisťoval, preukázal súdu listinnými dôkazmi. Nebolo možné stotožniť sa s tvrdením žalovanej, že žalobca hrubo porušil svoju odbornú starostlivosť. O hrubé porušenie odbornej starostlivosti, ako to uvádza žalovaná, by šlo jedine v prípade, ak by veriteľ posúdil schopnosť splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy, alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca neporušil podľa názoru súdu prvej inštancie ani odbornú starostlivosť ako takú. Veriteľ posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi. Bolo potrebné si uvedomiť, že úver bol poskytnutý za účelom splatenia iných úverov žalovanej. V takom prípade je zákon benevolentnejší k posudzovaniu bonity spotrebiteľa. Žalobca súdu predložil výpis z osobného účtu žalovanej v období pred poskytnutím spotrebiteľského úveru, z ktorého je zrejmé, že žalovaná dokázala hospodáriť s dostatočným zostatkom pre splácanie spotrebiteľského úveru, ako aj úverovú správu, ktorá preukazuje zisťovania žalobcu ohľadne žalovanej v databáze úverov, ktoré boli poskytnuté žalovanej. Žalovaná v tejto súvislosti namietala, že tento dôkaz bol v českom jazyku a pochádza zo zahraničného registra, a preto bol nepoužiteľný. S týmto názorom sa súd prvej inštancie nestotožnil. Uvedená úverová správa mala podľa názoru súdu preukazovať všetky skutočnosti, ktoré v súvislosti s úverom, o ktorý v tomto konaní ide, žalobca o žalovanej zistil. Išlo o interný dokument žalobcu a nie o výpis zo zahraničného registra, ako sa domnievala žalovaná.

1.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Uviedol, že žalobca bol v konaní úspešný v časti o zaplatenie sumy 15.052,54 eura (91,50 % úspech), žalovaná bola v konaní úspešná v zamietnutej časti o zaplatenie sumy 1.391,09 eura

(8,50 % úspech). Čistý úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 83 %. V tomto rozsahu priznal súd žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na základe odvolania žalovanej rozsudkom z 25. októbra 2023 č. k. 2CoCsp/10/2023-163 rozsudok súdu prvej inštancie v I. a III. napadnutom výroku aplikujúc ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil (I. výrok). Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

2.1. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia v medziach odvolacích dôvodov, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vecne a právne rozhodol správne. Odôvodnenie obsahuje všetky náležitosti, je jasné a určité a je z neho zrejmé akými úvahami sa súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov spravoval a ako dospel k výslednému rozhodnutiu. Súd prvej inštancie dal odpoveď na všetky argumenty žalovanej prednesené v konaní pred súdom prvej inštancie a odôvodnenie obsahuje aj odpovede na argumentáciu uvedenú v odvolaní, keď táto sa v podstate zhoduje už z argumentáciou uvádzanou žalovanou počas konania pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie a s jeho právnym posúdením sporu a prijatými závermi.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením (odsek 15. a 16. odôvodnenia rozsudku) okresného súdu, že medzi stranami bola riadne dohodnutá možnosť zosplatiť úver pre nesplnenie povinnosti dlžníka riadne a včas splácať úver. Dané bolo upravené v samotnej zmluve na strane 1., kde sú zvlášť uvedené ustanovenia úverových podmienok týkajúcich sa možnosti zosplatnenia úveru. Rovnako bolo zo zmluvy zrejmé, že žalovaná sa riadne oboznámila s úverovými podmienkami, ktoré tvoria súčasť úverovej zmluvy a dané riadne podpísala. Nebolo možné konštatovať, že nedošlo k riadnej inkorporácii obchodných podmienok do zmluvy. Odvolací súd taktiež rovnako, ako súd prvej inštancie, posúdil aj to, že zo strany žalobcu došlo k riadnej výzve v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ. Vo výzve z 25. mája 2020 bolo takéto upozornenie uvedené a bolo vykonané potom, čo bola žalovaná v omeškaní s tromi splátkami. Argument v odvolaní, že v danej výzve bol uvedený § 53 ods. 8 OZ, a teda je nesprávne vyhodnotený, že išlo o výzvu v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ, považoval odvolací súd za nedôvodný. Bolo potrebné vychádzať z obsahu danej výzvy, z ktorej bolo zrejmé, že žalovaná bola upozornená, že je v omeškaní s platením splátok, a že v prípade ďalšieho omeškania pristúpi veriteľ ku zosplatneniu dlhu. Rovnako sa odvolací súd nestotožnil ani s tým, že by výzva bola formulovaná tak, že len v prípade uhradenia celej sumy, ktorá bola žalovanej oznámená, veriteľ nepristúpi ku zosplatneniu. Bolo zrejmé, že výzva obsahovala upozornenie na možnosť uplatnenia práva na zosplatnenie, a teda podmienka § 53 ods. 9 OZ bola splnená. Čo sa týka námietky doručenia výzvy vznesenej žalovanou, v tejto otázke sa odvolací súd stotožnil s posúdením súdom prvej inštancie, a to, že došlo k doručeniu výzvy žalovanej. Žalovaná namietala aj to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil či je, alebo nie je potrebné doručiť zosplatňujúcu výzvu podľa ust. § 565 OZ spotrebiteľovi tak, aby nastali účinky podľa ust. § 565 OZ. Odvolací súd sa aj v posúdení tejto otázky stotožnil so závermi súdu prvej inštancie uvedené v bode 17. odôvodnenia rozsudku. Z ust. § 565 OZ nevyplýva osobitná povinnosť doručovať ešte dlžníkovi, okrem výzvy v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ, ďalšiu výzvu, že pristupuje ku zosplatneniu, teda ako uviedol súd prvej inštancie, nie je potrebné nejakým osobitným spôsobom oznamovať zosplatnenie dlžníkovi. Ďalšou námietkou žalovanej v odvolaní bolo, že súd prvej inštancie nevykonával ňou navrhnuté dôkazy, nezaoberal sa jej uplatnenou námietkou započítania pohľadávok, čím tiež porušil jej právo na spravodlivý proces a odňal jej možnosť konať pred súdom. Odvolací súd opätovne uviedol, že aj v posúdení danej otázky sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý bol zrozumiteľne vysvetlený v bode 22. a aj v bode 7. odôvodnenia rozsudku.

2.3. Žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil, že si žalobca splnil povinnosti vyplývajúce z ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, teda či posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalovaná mala za to, že súd prvej inštancie neuviedol ako aplikoval ust. § 7 ods. 19 až 42 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorých porušenie zakladá hrubé porušenie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, a teda neexistenciu nároku na úroky a ani ust. § 7 ods. 1 až 18, ktorých porušenie zakladá porušenie povinnosti, a teda nemožnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti. Súd prvej inštancie sa k danej námietke vyjadril v bode 19. odôvodnenia rozsudku, pričom dospel k záveru, že žalobca zisťoval riadne bonitu žalovanej a svoj názor oprel o dôkazy, ktoré boli predložené. Aj odvolací súd dospel rovnako k názoru, že nedošlo zo strany veriteľa (žalobcu) k porušeniu povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 zákona č.

129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Bolo zrejmé, že žalobca zisťoval od žalovanej údaje o jej príjmoch, pričom odvolací súd v týchto súvislostiach zdôraznil, že žalovaná bola povinná pravdivo uviesť dané údaje o príjmoch domácnosti. Z údajov poskytnutých žalovanou bolo zrejmé, že bola schopná pri dodržaní ust. § 7 ods. 20 zákona č. 129/2010 Z. z. splácať stanovenú mesačnú splátku. Taktiež bolo preukázané, že žalobca si nechal pred uzavretím zmluvy predložiť výpis z účtu žalovanej, ako poukázal aj súd prvej inštancie, z ktorého prehľadu vyplynula schopnosť splácať stanovenú splátku, pričom veriteľ mal aj úverovú správu o žalovanej. To, že daná listina bola v českom jazyku, neznamenal, že nie je prípustná ako dôkaz. Odvolací súd ďalej uviedol, že úverová zmluva bola súdom vyhodnotená ako bezúročná a bezpoplatková, preto posúdenie, či došlo až k hrubému porušeniu tejto povinnosti bolo relevantné, keď následkom bola potom bezúročnosť úveru.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) v celom rozsahu dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľka v podanom dovolaní popísala priebeh konania na súde prvej a druhej inštancie, a doslovne citovala procesné podania strán sporu v priebehu konania pred okresným súdom ako aj odvolacím súdom.

3.2. Vo vzťahu k dovolacím dôvodom dovolateľka namietala ako zjavne nepresvedčivé nedostatočne odôvodnenie rozhodnutia týkajúce sa splnenia podmienky odbornej starostlivosti. Odvolací súd podľa nej nedal odpoveď na otázku, ako konkrétne boli na vec aplikované ustanovenia § 7 ods. 1 až 18 zákona č. 129/2010 Z. z.. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sa javí, že odvolací súd ani neaplikoval citované ustanovenia zákona. Poukazovala, že v odvolaní napádala aj neaplikáciu ustanovení § 7 odsek 19 až 42. zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré v zmysle ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. majú za následok nielen porušenie povinnosti konania s odbornou starostlivosťou, ale dokonca hrubé porušenie povinnosti konania s odbornou starostlivosťou. Podľa názoru dovolateľky každé hrubé porušenie povinnosti konania s odbornou starostlivosťou má za následok nielen bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru, ale aj nemožnosť veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru v zmysle § 11 ods. 2 citovaného zákona. V týchto súvislostiach dovolateľka uplatnila aj dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, konkrétne, či v prípade, ak úverová zmluva bola súdom vyhodnotená ako bezúročná a bezpoplatková (z iného dôvodu ako pre hrubé porušenie povinnosti konania s odbornou starostlivosťou), je relevantné pre rozhodnutie vo veci samej posúdenie, či došlo až k hrubému porušeniu povinnosti konania s odbornou starostlivosťou. Namietala, že odvolací súd uviedol, že toto posúdenie relevantné nie je. Podľa jej názoru je správny právny názor taký, že každé hrubé porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a teda aj porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 19 a 42 zákona je súčasne aj obyčajným porušením povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a má za následok nielen bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru, ale aj nemožnosť veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru.

3.3. Ďalej namietala otázku doručenia upozornenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Namietala záver odvolacieho súdu, že poštový podací hárok preukazuje doručenie zásielky do dispozície dovolateľky ako nepresvedčivý a nelogický výklad v hrubom rozpore so skutkovým stavom. V uvedenom videla naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

3.4. Ďalšou právnou otázkou, ktorou by sa mal dovolací súd podľa názoru dovolateľky zaoberať je, a či z ust. § 565 OZ vyplýva osobitná povinnosť doručovať ešte dlžníkovi - spotrebiteľovi, okrem upozornenia v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ, aj ďalšiu výzvu (v zmysle ust. § 565 OZ), ktorou veriteľ pristupuje k predčasnému zosplatneniu. Odvolací súd uviedol, že uvedené potrebné nie je. Nesprávnosť tohto právneho posúdenia zo strany odvolacieho súdu dovolateľka videla v tom, že, ustanovenie § 565 OZ ustanovuje právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky, zosplatnenie nenastáva automaticky. Veriteľ preto musí toto svoje právo uplatniť. Na to, aby toto svoje právo uplatnil, musí najprv prejaviť vôľu, že toto svoje právo uplatňuje, a takto prejavenu vôľu doručiť do dispozície adresáta. Navyše, v zmysle ust. § 565 OZ toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, naplnenie ktorého by bolo zmarené. Podľa odvolacieho súdu však veriteľ nemusí túto vôľu ani prejaviť, ani doručiť do dispozície spotrebiteľa a napokon nemusí to stihnúť ani do splatnosti najbližšie

nasledujúcej splátky, (resp. toto je zdá sa podľa odvolacieho súdu irelevantné), čo považovala dovolateľka za zjavne nesprávne.

3.5. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľka videla aj v tom, že odvolací súd sa v danej veci neobrátil s predbežnou otázkou na výklad zásad a ustanovení práva Európskej únie na Súdny dvor Európskej únie. V tomto kontexte bola dovolateľka názoru, že nie je ani *acte éclairé* ani *acte claire*, či je súd v súdnom konaní o zaplatenie pohľadávky veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý bol použitý okrem iného na refinancovanie iných spotrebiteľských úverov spotrebiteľa u tohto istého veriteľa, povinný na návrh spotrebiteľa alebo *ex offio* podrobiť súdnemu prieskumu aj refinancované zmluvy o spotrebiteľskom úvere, najmä z pohľadu toho, či boli dodržané povinnosti podľa čl. 8 a 10 Smernice 2008/48 a z prípadného porušenia týchto povinností vyvodiť sankcie tak, aby tieto spĺňali požiadavky podľa čl. 23 tejto smernice a na návrh spotrebiteľa alebo *ex offio* započítať prípadnú pohľadávku spotrebiteľa z refinancovaných zmlúv proti pohľadávke veriteľa uplatňovanej v danom konaní, a či je úlohou súdu v tomto konaní, na návrh spotrebiteľa alebo *ex offio*, zabezpečiť chýbajúce dôkazy, najmä refinancované zmluvy a prehľad prijatých a vykonaných platieb od veriteľa, ak spotrebiteľ nimi už nedisponuje.

3.5.1. Podľa názoru dovolateľky túto otázku nie je oprávnený zodpovedať ani dovolací súd, a preto na posúdenie toho, či bol naplnený dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) na základe vyššie uvedeného, dovolateľka navrhla, aby vyššie uvedenú predbežnú otázku inicioval Súdny dvor Európskej únie najvyšší súd.

3.6. Zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu podľa dovolateľky záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená a síce, či je súd v súdnom konaní o zaplatenie pohľadávky veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý bol použitý okrem iného na refinancovanie iných spotrebiteľských úverov spotrebiteľa u tohto istého veriteľa, povinný na návrh spotrebiteľa alebo *ex offio* podrobiť súdnemu prieskumu aj refinancované zmluvy o spotrebiteľskom úvere, najmä z pohľadu toho, či boli dodržané povinnosti podľa čl. 8 (ust. § 7 a 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.) a 10 Smernice 2008/48 (ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z. z.) a z prípadného porušenia týchto povinností vyvodiť sankcie tak, aby tieto spĺňali požiadavky podľa čl. 23 tejto smernice (najmä, nie výlučne ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.), a na návrh spotrebiteľa alebo *ex offio* započítať prípadnú pohľadávku spotrebiteľa z refinancovaných zmlúv proti pohľadávke veriteľa uplatňovanej v danom konaní, a či je úlohou súdu v tomto konaní, na návrh spotrebiteľa alebo *ex offio*, zabezpečiť chýbajúce dôkazy, najmä refinancované zmluvy a prehľad prijatých a vykonaných platieb, od veriteľa, ak spotrebiteľ nimi už nedisponuje. Odvolací súd bol toho názoru, že uvedené nie je úlohou súdu. Dovolateľka uvedené považovala za nesprávne a za správne považuje to, že vyššie uvedené sú povinnosti všeobecného súdu, tak na návrh spotrebiteľa, ako aj *ex offio*. Uvedené dovolateľka zdôvodnila najmä tým, že týmto spôsobom by jej bola odňatá súdna ochrana, nakoľko pri refinancovaní existujúcej zmluvy o spotrebiteľskom úvere novou zmluvou o spotrebiteľskom úvere veriteľ započíta časť istiny nového úveru aj na svoje tvrdené pohľadávky, ktoré obsahujú nielen istinu pôvodného úveru, ale aj úroky a poplatky z pôvodného úveru. V konaní o zaplatenie pohľadávky z takéhoto nového refinančného úveru sa ale z týchto úrokov a poplatkov týmto postupom *de facto* stáva istina nového úveru, voči ktorej spotrebiteľ nemá také prostriedky obrany, aké má vo vzťahu k úrokom a poplatkom. Navyše, takýmto spôsobom existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevedomosti alebo z iného dôvodu svojich práv nedovoľá.

4. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalovanej zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu zo 16. júna 2023, pričom uviedol, že zosplatenie úveru bolo žalobcom dojednané platne, a že tvrdenie žalovanej, že finančné prostriedky na účet nedostala, nie sú pravdivé.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalovaná prípustnosť dovolania v danej veci vyvodzovala aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10., 9Cdo/248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

9. Dovolací súd dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu konštatuje, že dovolací súd, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (rozhodnutia obidvoch súdov nižších inštancií je potrebné chápať v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018)), sa môže obmedziť vo svojom odôvodnení len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP), avšak v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí zaoberať a vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). V danej veci sa dovolací súd nevysporiadal s namietanými skutočnosťami v odvolaní, pričom nezaujal relevantné stanovisko k argumentácii žalovanej, podľa ktorej prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, ako aplikoval ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, keď aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ C-565/12 z 27. marca 2014 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa. Povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu dlžníka má chrániť

spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti.

10. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa je v našom právnom poriadku zakotvená v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom ide o transpozíciu čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“). Podľa tohto ustanovenia je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Dôkazné bremeno pri overení toho, či si veriteľ splnil túto zákonnú povinnosť, je na strane veriteľa (pozri § 7 ods. 16 písm. b) za bodkočiarkou zákona o spotrebiteľských úveroch). Splnenie tejto povinnosti je však potrebné vnímať vo všetkých aspektoch súvisiacich s poskytovaním úveru.

11. Dovolací súd v týchto súvislostiach poukazuje, že po podaní dovolania žalobcom Ústavný súd Slovenskej republiky v inej veci nálezom z 12. februára 2025 sp. zn. II. ÚS 530/2024-39 uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 26. septembra 2023 sp. zn. 4Cdo/48/2023 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, konštatujúc, že ním došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Bližšie uviedol, že súd rozhodujúci v spotrebiteľskej veci je povinný (ex offa) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Vychádzajúc z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu - spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť. Poukázal na čl. 8 smernice a rozsudok Súdného dvora vo veci C-679/18, bod 20.: „...cieľom uvedenej povinnosti je v súlade s odôvodnením 26 tejto smernice posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru.“; rozsudok Súdného dvora vo veci C-58/18, bod 40.: „... cieľom povinnosti ohodnotiť úverovú bonitu spotrebiteľa je posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru.“. Z citovaného rozhodnutia ústavného súdu bola zverejnená právna veta, v zmysle ktorej je „Súd rozhodujúci vo veci je povinný (ex offa) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Ak vychádzame z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, potom nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nenadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu - spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť“.

12. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod.. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní

relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konat' s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu - teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne, (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté). Zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo - chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadlženosťou a platobnou neschopnosťou.

13. Napokon je tu aj ďalší aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to či na základe odborného posúdenia mal byť úver poskytnutý. Napriek prieskumu zo strany veriteľa sa môže stať (a je zrejmé, že sa aj stáva), že dlžník úver splácať nebude. V takom prípade je potrebné vyhodnotiť, či sa tejto situácii nedalo predísť jednoducho tým, že by veriteľ úver nebol poskytol. Ak totiž veriteľ klientovi úver neposkytne, klient síce finančné prostriedky nezíska, ale ani nič nestratí. V prípade omeškania so splátkami, naopak, nielenže musí poskytnuté prostriedky vrátiť, ale suma sa (častokrát výrazne) navyšuje o úroky, zmluvné pokuty a ďalšie poplatky, na ktoré má veriteľ nárok (ak ho má). Aj na platobnej neschopnosti dlžníkov teda môže veriteľ „zarobiť“, a preto je potrebné vyhodnocovať, či platobnú schopnosť dlžníka mohol už pri poskytovaní úveru racionálne predpokladať alebo nie - jednoducho povedané, či neposkytol úver napriek tomu, že bolo už na začiatku zrejmé, že ho dlžník nebude vedieť splácať. Uvedené platí napriek tomu, že tieto aspekty poskytovania úveru nevyplyvajú z doslovného znenia § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednak je potrebné vziať do úvahy slovíčko „najmä“ v § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43.; zvýraznenie pridané ústavným súdom, pozn.). Podľa bodu 26. odôvodnenia smernice by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi, „...Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu, a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.“. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta - posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom. Podľa čl. 23 smernice sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Taká sankcia, ktorá by veriteľovi hrozila len v prípade nenahliadnutia do príslušných registrov či v prípade úplnej ignorancie akýchkoľvek podkladov nevyhnutných na posúdenie úverovej bonity klienta, by bola zjavne v rozpore s účelom a cieľom smernice a nebolo by ju možné považovať ani za účinnú, ani za primeranú a ani za odrádzajúcu. V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza opäť v pozícii toho slabšieho - dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV zo 4. júna 2015, C-497/13, bod 47.). Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie

spotrebiteľa preto Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať ex offo porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva (napríklad rozsudok Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová, už citovaný, bod 62.). Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale súd je povinný ex offo skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta [„... účinná ochrana spotrebiteľa by sa nedala dosiahnuť, keby vnútroštátny súd nebol povinný, hneď ako disponuje na tento účel potrebnými informáciami o právnych a skutkových okolnostiach, preskúmať ex offo dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, body 66. a 70.).“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK, už citovaný, bod 23.)].

14. Obsahom povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je len bonitu spotrebiteľa skúmať (proces zisťovania informácií o príjmoch a výdavkoch žiadateľa o úver), ale zistené skutočnosti aj vyhodnotiť. Predmetom posúdenia v rámci odvolacieho prieskumu preto musia byť všetky okolnosti majúce rozhodujúci význam pre záver o (ne)dôvodnosti uplatneného nároku, teda aj, či bolo veriteľom ako odborníkom vykonané hodnotenie a či bolo toto hodnotenie súladné so zákonom, teda či bola platobná schopnosť žalovanej posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na ne prihliadnuté, osobitne údaje získané z listín predĺžených žalobcom, ako je úverová správa a výpis z bankového účtu žalovanej s označeným zostatkom na účte). Odvolací súd mal posúdiť, či veriteľ správne vyhodnotil zistené skutočnosti a správne posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a svoje úvahy v tomto smere podrobne vysvetliť. Súdny nižších inštancií sa v súvislosti s posudzovaním bonity dlžníka nemôžu uspokojiť len s tým, že veriteľ bonitu klienta skúmal v zmysle svojho interného dokumentu, a že nahliadol do úverových registrov dlžníka, oboznámil sa s jeho príjmom, výdavkami, rodinným stavom a výpisom z bežného účtu, ale dôkazné bremeno ho zaťažuje až do tej miery, že musí preukázať ako bonitu dlžníka vyhodnotil, pričom takéto vyhodnotenie nesmie byť len formálne. Z hodnotiaceho úsudku musí byť zrejmé, prečo veriteľ dlžníkovi úver (ne)poskytol. Odvolací súd si túto povinnosť riadne nesplnil. K názoru odvolacieho súdu, že úverová zmluva bola (už) vyhodnotená ako bezúročná a bezpoplatková (z iných dôvodov), preto posúdenie, či došlo až k hrubému porušeniu tejto povinnosti nie je relevantné, odvolací súd uvádza, že uvedený názor nie je dôvodom, aby bol súd zbavený povinnosti ex offo skúmať, či veriteľ posudzoval pri poskytovaní úveru bonitu spotrebiteľa (viď rozhodnutia Súdneho dvora vo veciach sp. zn. C-565/12 z 27. 03. 2014, C-449/13 zo dňa 18. 12. 2014 a C-679/18 zo dňa 05. 03. 2020, z ktorých vyplýva, že skúmanie splnenia tejto povinnosti dodávateľa-veriteľa /skúmanie bonity/ nie je viazané na námietku spotrebiteľa, ale túto povinnosť má konajúci súd ex offo) aj vzhľadom na skutočnosť, že zákon o spotrebiteľských úveroch za nekonanie veriteľa s odbornou starostlivosťou ukladá aj inú sankciu, a to nemožnosť požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V danom spore sa práve uvedenej sankcie žalovaná od počiatku sporu dovoláva.

15. Vo veci konajúci súd je preto povinný v ďalšom konaní sa s argumentáciou prednesenou žalovanou riadne zaoberať a vysporiadať, a to uvedením konkrétnych dôvodov na prijatie alebo odmietnutie jej argumentov. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu uvedený argument nie je právne relevantný. Všeobecné konštatovanie odvolacieho súdu založené na odmietnutí argumentácie odvolateľky bez akéhokoľvek náležitého vysvetlenia nemožno označiť inak ako arbitrárne. Čím dôkladnejšia a podrobnejšia je argumentácia sporovej strany, tým dôkladnejšie musí byť aj odôvodnenie súdu, ktorým predložené argumenty spochybňuje alebo vyvracia (k tomu porovnaj nález ústavného súdu z 24. apríla 2024 sp. zn. IV. ÚS 578/2023-66). Jeho povinnosťou bude zaoberať sa aj ďalšími podmienkami, ktoré právna úprava ukladá pri ochrane spotrebiteľa, a to aj či boli splnené podmienky vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

16. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné a zároveň dôvodné. Je preto potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 439 písm. a) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené

vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd už nemal možnosť zaoberať sa žalobcom namietanou prípustnosťou dovolania podľa § 421 CSP.

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.